

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

13 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Guzun Ion și Catan Liliana,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Țurcan Petru în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 noiembrie 2019, în cauza penală privindu-l pe

*Modval Serghei Xxxxx, născut la xxxxx,
originar și domiciliat în s. xxxxx, r-nul xxxxx.*

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. *prima instanță: 06.03.2019 – 08.05.2019;*
2. *instanța de apel: 30.05.2019 – 05.11.2019;*
3. *instanța de recurs: 17.01.2019 – 13.05.2020.*

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 08 mai 2019, Modval Serghei a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, și i s-a stabilit pedeapsa, cu aplicarea art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani.

În baza art. 90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicată inculpatului Modval Serghei pe un termen de probă de 3 (trei) ani, dacă nu va săvârși o nouă infracțiune, îndreptățind prin comportare exemplară încrederea acordată.

În baza alin. (6) art. 90 Cod penal, s-a obligat inculpatul Modval Serghei să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organului competent.

S-a obligat inculpatul Modval Serghei ca în termen de cinci zile de la intrarea sentinței în vigoare să se prezinte la Biroul de Probațiune Ialoveni pentru a fi luat evidență în scopul supravegherii executării pedepsei.

S-a aplicat în privința inculpatului Modval Serghei Nichifor măsura preventivă

obligarea de a nu părăsi țara, menținând-o până la intrarea sentinței în vigoare.

S-a încasat de la inculpatul Modval Serghei în beneficiul statului cheltuielile de judecată pentru plata serviciilor de expertiză în mărime de 320 (trei sute două zeci) lei.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, la data de 09.01.2019, aproximativ pe la orele 17:00 min., Modval Serghei, aflându-se la domiciliul său din s. Xxxxx, r-nul Xxxxx, având scopul comiterii violenței în privința altui membru al familiei, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările prejudiciabile și admitând în mod conștient survenirea acestor urmări, în urma unui conflict care s-a iscat spontan între el și cumnatul său, Scripnic Ion, fără nici un motiv întemeiat a comis față de ultimul acțiuni violente manifestate prin aplicarea unei lovituri cu cuțitul în regiunea hemitoracelui stâng, în rezultat cauzându-i vătămări corporale grave, fapt confirmat prin raportul de expertiză judiciară nr. 01902D0231 din 01.02.2019.

Prin încheierea protocolară din 04.04.2019, instanța de judecată a admis cererea inculpatului Modval Serghei, confirmată de apărătorul său - Tăut Ion, prin care inculpatul a declarat că recunoaște săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și solicită examinarea cauzei penale în baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Astfel, cauza penală de învinuire a lui Modval Serghei de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, s-a examinat în conformitate cu art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura Ialoveni, Alexandru Păun, care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței contestate și pronunțarea unei noi hotărâri prin care a stabili inculpatului Modval Serghei pedeapsa de 4 ani închisoare, semiînchis.

3.1. În motivarea cererii de apel, procurorul a indicat că pentru atingerea scopului pedepsei penale, pentru corectarea și reeducarea inculpatului precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane este oportună aplicarea unei pedepse cu închisoare pe un termen de 4 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare, cu executarea reală a pedepsei, este conformă cu prevederile art. 2 alin. (2) Cod penal, care stipulează că legea penală are drept scop prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

Concomitent, această pedeapsă corespunde scopului pedepsei penale de corectare a condamnatului, precum și de prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și din partea altor persoane.

În speță, aplicarea de către instanța de judecată a unei pedepse cu închisoare, cu

suspendarea condiționată a executării pedepsei poate crea inculpatului care are un nivel de dezvoltare intelectuală limitat și nu conștientizează că instanța de judecată i-a aplicat o pedeapsă de natură penală pentru fapta comisă, cât și altor persoane, impresia eronată despre blândețea legii penale.

Nu în ultimul rând, este necesar de menționat că instanța de fond la stabilirea pedepsei nu a ținut cont de pericolul social al faptei incriminate inculpatului, precum și de urmările prejudiciabile a infracțiunii săvârșite de către acesta.

La pronunțarea sentinței, instanța de judecată a ignorat prevederile art. 61 Cod penal „Noțiunea și scopul pedepsei penale”, cât și cerințele art. 75 Cod penal care reglementează „Criteriile generale de individualizare a pedepsei”.

Totodată, instanța de fond nu a ținut cont de pct. 3 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la unele chestiuni ce vizează individualizarea pedepsei (art. 7 Cod penal) în coroborare cu criteriile generale individualizare a pedepsei înserate la art. 75 alin. (1) Cod penal, care prevede, că instanța de judecată aplică pedeapsa, luând în considerație caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, motivul și scopul celor comise, persoana celui vinovat, circumstanțele ce atenuiază sau agravează răspunderea, ținându-se cont de influența pedepsei aplicate asupra corectării vinovatului.

De asemenea, procurorul a considerat că, pedeapsa stabilită de către instanța de fond este una inefficientă, care nu-și va atinge scopul Legii penale de corectare și reeducare a inculpatului.

Mai mult ca atât, scopul pedepsei penale este restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane. În speță, scopul pedepsei penale poate să fie atins doar prin aplicarea față de inculpat a unei pedepse penale sub formă de închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Astfel, instanța de judecată apreciind subiectiv probele acumulate și circumstanțele cazului a pronunțat o sentință neîntemeiată, de aceea ea urmează a fi casată.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 noiembrie 2019, a fost admis apelul declarat de către procuror, sentința casată partial, în partea stabilirii pedepsei și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, după cum urmează:

Lui Modval Serghei recunoscut vinovat în baza art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, i s-a stabilit pedeapsa, cu aplicarea art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, sub formă de închisoare pe termen de 4 (patru) ani cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În rest dispozițiile sentinței au fost menținute.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a menționat că, la pronunțarea sentinței, instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a tras concluzia că inculpatul Modval Serghei a săvârșit anume infracțiunea pentru care au fost condamnat, însă la stabilirea pedepsei nu a ținut cont de toate circumstanțele reale și personale ale inculpatului în coroborare cu prevederile art. 61 Cod penal.

La numirea tipului și măsurii de pedeapsă inculpatului Modval Serghei, instanța de apel a reținut că, deși instanța de fond a reiterat prevederile art. art. 6, 7, 61, 75 - 78 Cod penal, nu le-a aplicat corespunzător, considerent din care apelul acuzatorului de stat urmează a fi admis în această parte.

La caz, privind gravitatea infracțiunii săvârșite, conform art. 16 Cod penal, instanța de apel a atestat că, infracțiunea săvârșită, în funcție de caracterul și gradul prejudiciabil, se atribuie la categoria infracțiunilor grave.

În continuare, instanța de apel a reținut că circumstanțe agravante, stabilite de art. 77 Cod penal, în sarcina inculpatului s-a reținut comiterea infracțiunii în stare de ebrietate.

Iar, conform prevederilor art. 76 Cod penal, careva circumstanțe atenuante nu au fost identificate.

La acest capitol, instanța de apel a considerat că, instanța eronat a apreciat că recunoașterea vinovăției reprezintă în speță o circumstanță atenuantă, or cauza penală s-a judecat, iar pedeapsa s-a aplicat prin prisma art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, respectiv, pentru această stare de fapt inculpatul deja a beneficiat de reducerea pedepsei, respectiv, instanța de fond a oferit circumstanței privind recunoașterea vinovăției o valență dublă.

Totodată, instanța de apel a reținut că, inculpatul nu are antecedente penale, se caracterizează pozitiv la locul de trai, are cinci copii minori la întreținere.

La caz, instanța de apel a considerat că, instanța de fond justificat a considerat necesar de a aplica în privința inculpatului pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, însă ne justificat a aplicat prevederile art. 90 Cod penal și a stabilit inculpatului un termen de probațiune.

Astfel, prevederile art. 90 Cod penal, nu sunt aplicabile speței, or din materialele cauzei a rezultat că suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare, în speță îl va favoriza pe inculpat să săvârșească pe viitor acțiuni similare, iar de către alte persoane va fi apreciată ca o atitudine tolerantă din partea statului a comportamentului prejudiciabil și va diminua încrederea societății în eficacitatea și echitatea sistemului de justiție.

În acest sens, instanța de apel a reținut gradul prejudiciabil al faptei comise, faptul

că inculpatul se afla în stare de ebrietate, împreună cu familia sa, mama, copii minori, cumnatul și în aceste împrejurări a aplicat în privința părții vătămate o lovitură cu cuțitul, astfel, anturajul în care a fost comisă infracțiunea impune concluzia că Modval Serghei prezintă pericol și urmează a fi izolat de societate.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Țurcan Petru în numele inculpatului, care, indicând temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței, invocând următoarele argumente:

- din materialele cauzei penale este evident faptul, că între inculpatul Modval Serghei și partea vătămată scripnic Ion există relații normale de rudenie, că nu au existat între ei conflicte de grad major. Este evident faptul, că altercația dintre Modval Serghei și parte vătămată a avut loc în inculpatului și nu a fost provocată de către părți în mod premeditat și intenționat;

- instanța de apel nu a apreciat critic toate circumstanțele cauzei, mai ales nu a ținut cont de faptul că inculpatul are o familie numeroasă cu 5 copii minor, al cărora el este sursa principală de existență, cât și personalitatea inculpatului, care se caracterizează pozitiv, nu a avut antecedente penale, are loc permanent de trai, căsătorit, are 5 opiii mici la întreținerea sa, având pentru aceste necesități materiale și condiții de muncă în satul natal.

Contrar acestor supoziții, instanța de fond a dat inițial o apreciere corectă tuturor probelor administrate și examinate în ședință și a motivat soluția argumentat și concret la speța dată.

6. La recursul ordinar declarat de partea apărării, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1^a) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, prin care a manifestat dezacordul cu recursul declarat, deoarece instanța de apel și-a argumentat suficient soluția în sensul pedepsei penale stabilite inculpatului, ținând cont în deplină măsură de principiile generale de aplecare a pedepsei.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității recursurilor declarate din următoarele considerente.

În drept, soluția de inadmisibilitate a recursului declarat de procuror, își are sediul juridic în dispoziția art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, unde este stipulat că, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, poate să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sunt

vădit neîntemeiate.

Din conținutul cererii de recurs, se constată că recurenta face trimitere la temeiul de casare stipulat de art. 427 alin. (1) pct. 10) din Cod de procedură penală, menționând că prin decizia instanței de apel inculpatului ia fost aplicată o pedeapsă prea aspră raportat la fapta comisă de acesta, adică, la caz, au fost aplicate pedepse individualizate contrar prevederilor legale, de aceea apărătorul intervine cu solicitarea de a fi casată decizia instanței de apel, cu menținerea în vigoare a sentinței.

În esență, sistematizând alegațiile recurentului se poate de conchis că critica primordială a acestuia vizează dezacordul cu excluderea art. 90 Cod penal aplicat față de inculpat de către prima instanță și exclus de instanța de apel. Concomitent, instanța constată că avocatul Țurcan P. este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de fond, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor reținute în sarcina lui Modval S., respectiv în această parte Colegiul penal nu se va expune.

Verificând actele cauzei raportate la criticele avansate de recurent, instanța de recurs le consideră vădit nefondate, menținând *ad integrum* statuările din decizia instanței de apel, în partea ce ține de chestiunea individualizării pedepsei realizate în privința inculpatului pentru comiterea de către acesta a infracțiunii incriminate.

Astfel, corect instanța de apel a consemnat în partea descriptivă a deciziei că: *„Astfel, prevederile art. 90 Cod Penal al Republicii Moldova, nu sunt aplicabile speței, or din materialele cauzei rezultă că suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare, în speță îl va favoriza pe inculpat să săvârșească pe viitor acțiuni similare, iar de către alte persoane va fi apreciată ca o atitudine tolerantă din partea statului a comportamentului prejudiciabil și va diminua încrederea societății în eficacitatea și echitatea sistemului de justiție.*

În acest sens, Colegiul reține gradul prejudiciabil al faptei comise, faptul că inculpatul se afla în stare de ebrietate, împreună cu familia sa, mama, copii minori, cumnatul și în aceste împrejurări a aplicat în privința părții vătămate o lovitură cu cuțitul, astfel, anturajul în care a fost comisă infracțiunea impune concluzia că Modval Serghei prezintă pericol și urmează a fi izolat de societate.”

Colegiul penal susține argumentele expuse supra de instanța de apel, raliindu-se la părerea că în privința inculpatului urmează a fi aplicată pedeapsa închisorii în limitele speciale prevăzute de sancțiunea art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, prin prisma art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, de 4 ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis.

În general, instanța de recurs consemnează că, pentru a se reține eroarea de drept stipulată în pct. 10) și pentru a se statua că s-au aplicat pedepse individualizate contrar

exigențelor legale, instanțele de fond urmau să facă abstracție de prevederile art. 75 Cod penal, care reglementează criteriile generale de individualizare a pedepselor, dintre care unele se referă la respectarea prevederilor părții generale a Codului penal, în ceea ce privește aplicarea sancțiunilor de drept penal – limitele fiecărei pedepse, limitele în raport de concurs de infracțiuni, recidivă, circumstanțe agravante și atenuante etc., dar și de limitele stabilite în partea specială a Codului, criteriile de fapt pentru individualizarea pedepsei se referă la gradul de pericol al faptei săvârșite, la persoana făptuitorului, la împrejurările care atenuează sau agravează răspunderea penală. De facto, cerința textuală a acestui caz de casare presupune că s-a încălcat legea penală sau cea procesual-penală la aplicarea pedepsei și la stabilirea limitelor acesteia, sau a modului de executare, fiind inacceptabil faptul că avocatul Țurcan P., pe calea recursului ordinar, dorește să se ajungă practic la o nouă analiză a circumstanțelor de fapt din sentința primei instanțe și din decizia instanței de apel nu pentru a fi corectată vreo eroare judiciară, ci doar în vederea stabilirii unei pedepse cu suspendarea condiționată a executării acesteia în privința lui Modval S., în acest sens instanța de recurs ordinar transformându-se într-o veritabilă instanță de apel, ceea ce excede scopul pentru care aceasta a fost creată.

Supunând analizei subsidiare actele cauzei, Colegiul constată că eroarea de drept semnalată de recurentă și stipulată în pct. 10) din alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, în speță, cu certitudine nu a fost admisă de instanța ierarhic inferioară. La trasarea acestei concluzii, instanța de recurs a avut ca bază mai multe argumente temeinice și pertinente, care cad sub incidența nemijlocită a circumstanțelor de fapt din dosar și se mențin în vigoare până în prezent.

Potrivit celor conținute în decizia instanței de apel, Colegiul penal constată că, la determinarea modului de executare a pedepsei instanța de apel a ținut seama de următoarele împrejurări: că inculpatul a recunoscut fapta incriminată prin rechizitoriu și vinovăția sa de comiterea acesteia, s-a căit sincer, are la întreținere cinci copii minori, este fără antecedente penale, a comis o infracțiune gravă, conform art. 16 Cod penal, infracțiunea a comis-o în stare de ebrietate, se caracterizează pozitiv la locul de trai.

În același sens, se notează că, însăși scopul pedepsei penale stipulat în art. 61 Cod penal de legislator, prevede că pedeapsa este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare aplicată în privința condamnaților, care are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea infractorilor, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea acestora, cât și a altor persoane. Ca măsură de constrângere, pedeapsa are pe lângă scopul său represiv și o finalitate de exemplaritate, în ce privește comportamentul făptuitorului.

Pe de altă parte, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizate în așa fel încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare. Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise fetei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului incriminat prin rechizitoriu inculpatului, la caz, fiind incident art. 201¹ alin. (3) lir. a) Cod penal, în baza căruia a fost condamnat Modval S., cu aplicarea art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, la pedeapsă sub formă de 4 ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis.

Față de lucrul judecat de instanța de apel, Colegiul consideră că o atare modalitate de individualizare a pedepsei corespunde exigențelor legii penale, iar pedeapsa aplicată infractorului este echitabilă raportat la scopul urmărit de legislator în art. 61 Cod penal, care îl va descuraja pe inculpat de a comite pe viitor alte fapte infracționale similare.

Având în vedere considerentele menționate în partea descriptivă a prezentei decizii și raportând situația reținută în cauză la prevederile art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, Colegiul penal concluzionează că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța de apel a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, iar argumentele din recursul ordinar declarat de avocatul Țurcan P. în numele inculpatului, este vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Țurcan Petru în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 noiembrie 2019, în cauza penală privindu-l pe **Modval Serghei Xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **23 iunie 2020**.

Președinte:

Diaconu Iurie

Judecători:

Guzun Ion

Catan Liliana